

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
κ. ΟΥΡΑΝΙΟΥ Μ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ (+ Ιανουάριος 2020)
ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥΣ
ΤΗΣ 25^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 ΚΑΙ ΤΗΣ 1^{ΗΣ} ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1955.

**«Τα ιστορικά γεγονότα όπως η 25 Μαρτίου και η 1^η Απριλίου,
δημιουργούνται, δεν προκύπτουν»**
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 ΜΑΡΤΙΟΥ 2010, 7μ.μ.
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ'
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Ελληνίδες, Έλληνες

Στους χαλεπούς καιρούς του τώρα, πορευόμαστε με πίστη. Τον Γολγοθά και τη Σταύρωση θα διαδεχθεί η ανάσταση. Εγγύηση της πορείας, η ιστορία μας. Που όσο κι αν πασχίζουν κάποιοι να την απαξιώσουν αυτή αντιστέκεται γιατί είναι η ίδια η ζώσα μνήμη του λαού και του έθνους μας. Και δεν αλλάζει.

Είμαστε όμως και θα είμαστε σε εγρήγορση γιατί δεν ξεχνούμε τη ρήση του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη ότι «**οι προσκυνημένοι είναι πιο επικίνδυνοι από τους απόντες και οι πλαστογράφοι πιο επικίνδυνοι από τους προσκυνημένους**».

Το Έθνος διαχρονικά δεν έπαψε να είναι στο στόχαστρο.

Δεν έπαψαν οι κατά καιρούς ισχυροί να το πολεμούν. Να του αμφισβητούν τα αυτονόητα.

Όμως ότι κι αν κάνουν εχθροί, φίλοι, εταίροι και δήθεν φίλοι δεν θα πετύχουν τη διαγραφή μας από το παρόν και το μέλλον.

Γιατί ξέρουμε καλά ποιοι είμαστε. Από πού ερχόμαστε, που βρισκόμαστε και που πρέπει να πάμε.

Και δεν θέλουμε άλλη απόδειξη για την ταυτότητα μας. Μας αρκεί το ομόγλωσσον, το ομόθρησκον και το όμαιμον. Μας αρκεί ότι είμαστε μέτοχοι της ίδιας παιδείας. Μας αρκεί ότι έχουμε το ίδιο αξιακό σύστημα.

Γι' αυτό και συνεχίζουμε να υπάρχουμε. Δεν χαθήκαμε και δεν θα χαθούμε.

Ελληνίδες, Έλληνες,

Ο Ελληνισμός ως οντότητα, ιδέα και πραγματικότητα διέδραμε το ιστορικό γίγνεσθαι υπό την αδιάκοπη αμφισβήτηση των ορίων του και μένοντας κατά καιρούς, ακόμη, και χωρίς κρατική υπόσταση. Η διαδρομή ήταν δύσβατη και επίπονη, γιατί ο Ελληνισμός δεν ήταν πάντα στοιχείο κυρίαρχο· ήταν αντίθετα για πολλούς αιώνες στοιχείο πολιτικά υποταγμένο. Σε όλες όμως τις ώρες του, κυρίαρχος ή πολιτικά υποταγμένος, ο Ελληνισμός υπήρξε στοιχείο πολιτιστικά σημαντικό ή πρωταρχικό και περιφρούρησε μέσα από τη διατήρηση της θρησκείας, της γλώσσας και της εθιμικής παράδοσης την ενότητα, τη συνέχεια και την εθνική του υπόσταση. Ακόμα κι όταν βρέθηκε ανάμεσα σε άλλους λαούς στα όρια υπερεθνικών συγκροτημάτων. Ακόμα κι όταν στέναζε κάτω από αβάστακτους ζυγούς.

Ο Ελληνισμός έφτασε στον 21ο αιώνα ακμαίος και καθιερωμένος πρωτίστως ως μέγεθος πνευματικό, μέσα από μια μακραίωνη γιγαντιαία προσπάθεια, μέσα από συνεχείς αγώνες. **Αγώνες για του Χρίστου την πίστη την Αγία και της πατρίδας την Ελευθερία.** Οι κατά καιρούς κρίσιμες και καταλυτικές αντίξοότητες δεν οδήγησαν στην εξάρθρωση του γιατί είχε πάντα αναπτυγμένη την ιδέα της εθνικής, της θρησκευτικής και παράλληλα της πολιτικής του ενότητας.

Ελληνίδες, Έλληνες,

Στη διαχρονική πορεία του Ελληνισμού η εθνική παλιγγενεσία του 1821 και ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας του 55-59 είναι οι κορυφαίοι σταθμοί της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας και σε αυτούς προστρέχουμε για να αντλήσουμε τα διδάγματα που θα μας βοηθήσουν να υπερβούμε τις δοκιμασίες μας.

Οι ιστορικές επέτειοι, όπως υπογράμμισε ο Πρόεδρος Κάρολος Παπούλιας «**δεν ανανεώνουν μόνο την ευγνωμοσύνη του Έθνους στους αγωνιστές αλλά τονίζουν τη μεγάλη αλήθεια, ότι η προσήλωση στα ιδανικά της αξιοπρέπειας και της Ελευθερίας αποτελεί προορισμό για κάθε άνθρωπο με υπερατομική συνείδηση**».

Ιδιαίτερα σήμερα υπογραμμίζουμε εμείς, που περνούμε την κρισιμότερη ώρα της ιστορίας μας. **Ως Ελληνισμός συνολικά, μα πιο πολύ ως Κύπρος.**

Ο χαρακτηρισμός της περιόδου τούτης ως της πιο κρίσιμης της ιστορίας μας, δεν είναι υπερβολή. Είναι κυριολεξία.

Ο Μεγάλος Αγώνας του 1821 και ο Επικός Αγώνας του 1955 υπήρξαν οι ιστορικοί σταθμοί – αφετηρίες της κρατικής παρουσίας του Νεότερου Ελληνισμού. Ως Ελληνικού Κράτους και ως Κυπριακής Πολιτείας.

Η πορεία όμως του ελληνισμού δεν έμελλε να είναι αυτή που όλοι περιμέναμε, αυτή που όλοι προσδοκούσαμε, αυτή για την οποία όλοι εργαστήκαμε, αυτή που όλοι θέλαμε.

Η πορεία έμελλε να διακοπεί από δυο τραγικά γεγονότα που άλλαξαν άρδην την ιστορική διαδρομή του ελληνισμού. Η Μικρασιατική καταστροφή και η εισβολή του 1974

Και επειδή η απόκρυψη της αλήθειας σε θέματα εθνικά δεν μπορεί να γίνεται αποδεκτή, νιώθω πηγαία την ανάγκη να την καταγράψω γιατί αποτελεί τον κυρίαρχο παράγοντα στον καθορισμό των προϋποθέσεων, των δυνατοτήτων και των επιδιώξεων των εθνικών μας στόχων.

Η εθνεγερσία του 1821 οδήγησε μέσα από το Μεγάλο Αγώνα, το 1829 στη σύσταση του Νεότερου Ελληνικού Κράτους. Με δοσμένη τη διαχρονική εθνική ενότητα κτίζεται σταδιακά η πολιτική ενότητα.

Το 1864 ενώθηκαν τα Επτάνησα.

Το 1878 η Τουρκία αποσύρεται από την Κύπρο και με τη συνθήκη της Λωζάνης αποτοποιείται η Τουρκία κάθε δικαιώματος διεκδίκησης επί της Κύπρου.

Το 1881 ενσωματώνεται στον εθνικό κορμό μέρος της Θεσσαλίας.

Το 1898 γεννιέται η Κρητική Πολιτεία και το 1912 ενώνεται με την ελεύθερη Ελλάδα.

Το 1913 ελευθερώνεται η Μακεδονία, η Δυτική Θράκη, τα νησιά του Βόρειου και Ανατολικού Αιγαίου.

Το 1919–20 (Συνθήκες Νεϊγύ και Σεβρών) η Ελλάδα φτάνει μέχρι και την Τζατάλτζα ενσωματώνοντας την Ανατολική Θράκη.

Ο εθνικός πόθος των Πανελλήνων για την Ελλάδα των δύο Ηπείρων και των πέντε θαλασσών βρίσκεται σε απόσταση αφής.

Αλύτρωτη μένει η Κύπρος, η Βόρεια Ήπειρος και η Ιωνία.

Το 1920-22 ο Ελληνικός Στρατός ελευθερώνει τη Σμύρνη με την Ενδοχώρα για να τη χάσει τελικά και στα χαρτιά (Συνθήκη Λωζάνης) μετά τη Μικρασιατική καταστροφή και μαζί με αυτή την Ανατολική Θράκη, την Ίμβρο και την Τένεδο.

Εκείνη την ώρα ο Ελληνισμός μπαίνει σε μια νέα περίοδο, εντελώς διάφορη από το παρελθόν. Τραγικά διάφορη.

Μέχρι τότε η Ελλάδα ήταν δισυπόστατη. Η ελεύθερη Ελλάδα και η εκτός των συνόρων Ελλάδα. Από τότε δεν υπάρχει η εκτός των συνόρων Ελλάδα. Εξαίρεση η Κύπρος και η

Βόρεια Ήπειρος. Οι άλλοι Έλληνες, όσοι δεν έφτασαν στην Ελεύθερη Ελλάδα, έγιναν απλώς απόδημοι Έλληνες, Έλληνες της διασποράς. Και την τελευταία εικοσαετία την ίδια μοίρα είχαν και οι Έλληνες της Βορείου Ήπειρου.

Η μεταβολή δεν έγινε αμέσως αντιληπτή. Συνειδητοποιήθηκε η επίδραση της μόλις εσχάτως, επίδραση αρνητική στα εθνικά, τα κοινωνικά, τα οικονομικά και τα πολιτικά δεδομένα. Καταλυτικά αρνητική για τον αγώνα ανάκτησης των πατρίδων. Απαγορευτική για εξέγερση.

Ο Μείζων Ελληνισμός και το όραμα του Έθνους διαλύθηκε. Η ζημιά δεν ήταν οι κατακτημένες υπόδουλες πατρίδες. Ή δεν ήταν η μεγαλύτερη ζημιά.

Η κύρια καταστροφή ήταν το ξερίζωμα των ελληνικών πληθυσμών από τα εδάφη αυτά. Ο ελληνισμός έπαυσε να υφίσταται στις πιο κρίσιμες εστίες του. Γι' αυτό το 1922 όπως μεταγενέστερα και το 1974, τηρουμένων των αναλογιών είναι ορόσημα της εθνικής μας Ιστορίας πιο τραγικά από το 1453. Από την αποφράδα μέρα. Ουσιαστικά η κατάσταση που προέκυψε ήταν ριζικά αντίθετη με την Ελληνική Ιστορία, την εθνική παράδοση και τα δοσμένα 3000 ετών.

Όταν ερχόμαστε ενώπιος ενωπίω με τέτοιες τραγικές στιγμές συνειρμικά φτάνει στο νου ο λόγος του Μακρυγιάννη.

«Δυστυχήματα εναντίον της πατρίδας, και θρησκείας προξενήθηκαν από την ανοησίαν μας και ιδιοτέλεια μας και από θρησκευτικούς και από πολιτικούς και από εμάς τους στρατιωτικούς».

Κι αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε ποτέ.

Ελληνίδες, Έλληνες

Εκατό τριάντα τέσσερα χρόνια μετά την επανάσταση του 1821, ο Αγώνας του 55-59 οδήγησε αντί στην Ένωση, το 1960, στην εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η εθνική ενότητα ήταν δοσμένη. Η πολιτική ενότητα δεν πραγματοποιήθηκε τότε, το 60. Αναστάληκε πιστεύαμε προσωρινά. Όμως η εποχή των μεγάλων μεγεθών ερχόταν. Η Ενωμένη Ευρώπη πρωτοεμφανίζόταν. Και οι Έλληνες της Κύπρου σκέφτονταν ότι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, η πολιτική ενότητα, είτε ως ένωση, γνήσια και ατόφια, ή με τη συμμετοχή στον ευρύτερο χώρο της Ευρώπης θα γινόταν πραγματικότητα. Όπως και έγινε. Γι' αυτό και δεν μας ξένιζε που κάποιοι ξένοι δεν ήθελαν την ένταξη μας στην Ε.Ε. Όσοι

όμως το οραματιστήκαμε και το είχαμε ως στόχο το πετύχαμε. Η ιδιαίτερη πατρίδα μας η Κύπρος και η εθνική μας πατρίδα η Ελλάδα είναι και τυπικά από το 2004 ισότιμοι εταίροι στην υπερεθνική μας πατρίδα την Ενωμένη Ευρώπη.

Το 1963 και το 1964 μας ταρακούνησε. Αμφισβήτησε τους πόθους και τις προσδοκίες μας. Το 1974 με τη βάρβαρη Τούρκικη εισβολή ζούσαμε υστερότερα μια νέα περίπτωση Μικρασιατικής καταστροφής. Η κύρια καταστροφή δεν είναι η κατοχή της μισής Κύπρου. Η τραγωδία είναι ο ξεριζωμός των Ελλήνων. Και ο συνεπακόλουθος εποικισμός είναι η κορύφωση της τραγωδίας. Τώρα όμως αφού αρνηθήκαμε ή δεν μπορέσαμε να αντιληφθούμε και να συνειδητοποιήσουμε τι σήμαινε ο εκτοπισμός των Ελλήνων και τι ο εποικισμός των ελληνικών εδαφών βρεθήκαμε μπροστά σε μια κατάσταση ριζικά αντίθετη με την ιστορία, την παράδοση και τα δοσμένα της υπετρισχιλιετούς παρουσίας μας σε τούτο τον τόπο. Μια κατάσταση που αν δεν αντιμετωπισθεί στην ουσία της αλλά με αποδοχή όρων υποταγής θα οδηγήσει σε δράμα Αλεξανδρέττας.

Είναι γι' αυτό που χαρακτηρίζω την περίοδο που περνούμε ως την πιο κρίσιμη της ιστορίας μας. Και είναι τούτη η κρισιμότητα των καιρών που μας κάμνει με δίψα να προστρέχουμε στη μελέτη των κορυφαίων σταθμών της νεότερης ιστορίας μας, στην Εθνεγερσία του 1821 και στον Εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα του 55-59, για να ανανεώσουμε την πίστη και να βρούμε τα ερείσματα για την υπέρβαση της δοκιμασίας μας.

Πέρα λοιπόν από τη συντήρηση στη μνήμη των γεγονότων και τη συναίσθηση του μεγαλείου τους, πέρα από την τιμή που ευλαβικά αποτίουμε σε όσους με τα πιστεύω και τους αγώνες τους μας επέτρεψαν να μη θεωρούμε μακρινά και παρωχημένα τα μολών λαβέ και τους αγώνες για ελευθερία, οφείλουμε να επισημάνουμε το κύριο χαρακτηριστικό των αγώνων που οδήγησε στα γεγονότα.

Και τούτη η επισήμανση του κύριου χαρακτηριστικού που γίνεται με πλήρη επίγνωση της σημασίας του, είναι ότι **τα ιστορικά γεγονότα όπως η 25^η Μαρτίου του 1821 και η 1^η Απριλίου του 1955 γίνονται (από μας) δεν συμβαίνουν απλώς (από μόνα τους), δημιουργούνται, δεν προκύπτουν.**

Και με τούτη την επίγνωση μας ενδιαφέρει να εντοπίζουμε την πρώτη ύλη των γεγονότων ως αίτημα για αξιολόγηση των στοιχείων που μας καθορίζουν και κατά συνέπεια ορίζουν τις δυνατότητές μας σήμερα. Τούτη την πιο κρίσιμη ώρα.

Σταθμίζοντας τις διεθνείς συγκυρίες, υπομένοντας και επιμένοντας, επιλέγοντας την κατάλληλη ώρα για το κάθε μας βήμα.

Και συνυπολογίζοντας τις αλλαγές του διεθνούς σκηνικού, τη λογική των διπλών σταθερών, των δύο μέτρων και των δύο σταθμών των ισχυρών της γης, τη νέα τάξη πραγμάτων στον κόσμο που είτε το θέλουμε είτε όχι είναι σήμερα μια πραγματικότητα που **τραγικά** βιώνουμε, την αστάθεια στην περιοχή μας και τους πόλεμους που μαίνονται πολύ κοντά μας.

Ελληνίδες, Έλληνες,

Τούτη λοιπόν την κρίσιμη ώρα τιμούμε ως είθισται και ως πρέπει την 25^η Μαρτίου και την 1^η Απριλίου του 55.

Την 25^η του Μάρτη του 1821 που ανάστησε το έθνος.

Την 1^η του Απρίλη του 55 που η σημαία της λευτεριάς αναπέτασε και στο νησί μας. Στα πρότυπα του μεγάλου αγώνα του 21 κι η προπαρασκευή κι η εξέλιξη του. Φως από το φως του η σύλληψή του. Ο τελευταίος σταθμός στην παλιγγενεσία.

Τα καράβια Άγιος Γεώργιος και Σειρήν, ήταν το νήμα που έδενε τη μάνα Ελλάδα με τη Μεγαλόνησο και υπογράμμιζαν το βαθύτερο νόημα του αγώνα, που ήταν η Ένωση.

Την πορεία του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα των Κυπρίων, το δρόμο των αγωνιστών της ΕΟΚΑ, μόνο όσοι εθελοτυφλούσαν δεν μπορούσαν να δουν. Κι όσοι δεν μελέτησαν την ελληνική Ιστορία. Και δεν χρειαζόταν να περιμένουν ν' ακούσουν τις εκρήξεις της 1^{ης} του Απρίλη του 1955 και τον παιάνα της επανάστασης για να πεισθούν.

Ο κύβος είχε ριφθεί πολύ νωρίτερα, ως πρώτες σκέψεις το 1948, ως αρχική προετοιμασία το 1950 και ως πράξη με τον όρκο στις 7 του Μάρτη του 1953, στην Αθήνα. Και προδίκαζε την ανεπανάληπτη πορεία. Τον μέχρι θανάτου αγώνα. Τις θυσίες και το αίμα. Την αναποτελεσματικότητα των εκτελέσεων και των φυλακίσεων. Το αχρείαστο των κρατητηρίων, των βασανιστηρίων και των επικηρύξεων. Ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της ΕΟΚΑ και των αγωνιστών της, ο αγώνας της ΠΕΚΑ και της ΑΝΕ, με ευχή του Εθνάρχη

Μακαρίου και προσταγή του Αρχηγού Διγενή, είχε με όρκο προδιαγεγραμμένο τέλος. Την αγκαλιά της Ελλάδας. Την ελευθερία ή το θάνατο. Την Ένωση.

“Εμπρός, όλοι μαζί για τη λευτεριά της Κύπρου μας” ήταν η κατακλείδα της πρώτης προκήρυξης του αγώνα.

Η 25^η Μαρτίου του 1821 στάθηκε η γενέθλια μέρα του Νέου Ελληνισμού. Η 1^η Απριλίου 1955 είναι για τον Κυπριακό Ελληνισμό η μέρα που ξεκίνησε να πραγματώσει το δικό του όραμα για ελευθερία και Ελλάδα. Και οι δυο αγώνες ή η συνέχεια της Εθνεγερσίας μέσα από τον επικό αγώνα του 55 ενάντια σε κραταιές αυτοκρατορίες έγιναν η αφετηρία αυτοπραγμάτωσης, γένεσης δηλαδή της δημιουργικής πορείας για επίτευξη των στόχων του Νέου Ελληνισμού.

Οι αγώνες αυτοί ανέδειξαν **επίσης** την ιδιοπροσωπεία του Έλληνα, τα ιδιαίτερα εκείνα χαρακτηριστικά και τις αναζητήσεις του και θεμελίωσαν τη συνέχεια της ιστορικής αυθεντικής παρουσίας του.

Ελληνίδες, Έλληνες,

Θα γράψει ο Στρατηγός Μακρυγιάννης «ότι η τυραγνία των Τούρκων – τη δοκιμάσαμε τόσα χρόνια, δεν υποφέρνονταν πλέον. Και δι αυτείνη την τυραγνία, όπου δεν ορίζαμεν ούτε βιόν ούτε τιμή, ούτε ζωή (ξέραμεν ότι ήμασταν ολίγοι και χωρίς τα αναγκαία του πολέμου) αποφασίσαμεν να σηκώσουμεν άρματα ανάντιον αυτής της τυραγνίας. Είτε θάνατος, είτε λευτεριά».

Θα σαλπίσει, ο Αρχηγός Διγενής

«Ο αγώνας θα είναι σκληρός. Ο δυναστής διαθέτει τα μέσα και τον αριθμό. Ήμείς διαθέτομεν την ψυχήν. Έχομεν και το δίκαιο με το μέρος μας. Γιάυτό θα νικήσωμεν».

Ομολογεί ο Κολοκοτρώνης στα Απομνημονεύματά του «**Μόνο ωσάν εμάθαμε τα πρώτα γράμματα και είδαμε ποιους είχαμε προγόνους θελήσαμε να τους μοιάσουμε κι αναλάβαμε τον αγώνα**».

Είναι τούτα τα γράμματα, τούτη η παιδεία που συστηματικά και επίμονα χάλκευε τις καρδιές των παιδιών της ΕΟΚΑ, που διακήρυξαν με την έκρηξη του Αγώνα τη διάθεση να εκπληρώσουν τους σκοπούς και τους πόθους τους.

Βροντοφωνάζει ο Διγενής,
«Με τη βοήθεια του Θεού και με πίστη στο δίκαιο του αγώνα μας».

Ελληνίδες, Έλληνες,

Στη διαχρονική πορεία του ελληνισμού, η εθνική παλιγγενεσία του 1821 και ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της ΕΟΚΑ του 1955 είναι οι κορυφαίοι σταθμοί της νεότερης ελληνικής Ιστορίας και σ' αυτούς προστρέχουμε γιατί η ζωή των εθνών και των λαών είναι μια συνεχής ιστορία. Το γνωρίζουμε όλοι πολύ καλά πως λαοί οι οποίοι λησμονούν τους προγόνους και την Ιστορία, την οποία αυτοί δημιούργησαν με αγώνες σκληρούς και θυσίες υπεράνθρωπες, είναι καταδικασμένοι σε αφανισμό.

Γι' αυτό και δεν ξεχνούμε κι αγωνιζόμαστε.

Γι' αυτό απορρίπτουμε κάθε προσπάθεια υποβάθμισης της αντιστάσεως του λαού μας γι' αυτό και θα κόψουμε το δρόμο παντί τρόπω σε οχήματα τύπου International Crisis Group, Center for Democracy and Reconciliation in Southeast Europe και τόσα άλλα ξενοκίνητα οχήματα που έχουν στο στόχαστρο τις αντιστάσεις μας.

Ελληνίδες, Έλληνες.

Ο Εθνάρχης Μακάριος, σε μια διαχρονική που παραίνεση διαβεβαίωνε: «**Λαοί οι οποίοι έχουν την τόλμην και την δύναμιν ν' αγωνίζονται και εν ανάγκη να θυσιάζονται, οι λαοί αυτοί ζουν και ουδέποτε αποθνήσκουν. Και ο Ελληνικός Κυπριακός λαός προώρισται να ζήσει. Και θα ζήσει.**

Από το 1821 μέχρι σήμερα ο Νέος Ελληνισμός πορεύεται την οδό της αυτοπραγμάτωσης του της εκπλήρωσης του προορισμού που ανέλαβε όταν ύψωσε το λάβαρο της επανάστασης.

- Να εδραιώσει την κρατική του υπόσταση
- Να αναπτύξει και να διαφυλάξει το αυθεντικό του πρόσωπο.
- Να δημιουργήσει πολιτισμό.

Ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας του 55-59 ήταν άλλο ένα βήμα προς την αυτοπραγμάτωση. Τελικά οδήγησε σε μια άλλη διάσταση της νεοελληνικής παρουσίας, στην ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία.

Στην οποία όμως παρά την συνθήκη της Λωζάνης η Τουρκία έγινε ισότιμος παράγοντας στην Κύπρο από παράθυρο που της άνοιξαν οι Βρεττανοί.

Με την έναρξη του αγώνα οι άγγλοι εφαρμόζοντας την Ρωμαϊκή συνταγή *Divide et Impera* (*Διαιρεί και Βασίλευε*) έβαλαν τον Τουρκικό παράγοντα στο Κυπριακό με το σώμα των επικουρικών αστυνομικών.

Στις 29 Αυγούστου 1955 παγίδευσαν οι Βρεττανοί την Ελληνική εξωτερική πολιτική στη λεγόμενη Τριμερή Διάσκεψη του Λονδίνου που συγκλήθηκε από τον τότε ΥΠΕΞ και μετέπειτα πρωθυπουργό Χάρολντ Μακμίλαν και η οποία ήταν, κατά τον ίδιο τον Μακμίλαν, η μεγαλύτερη γκάφα της Ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Και η αφετηρία όπως εμείς ξέρουμε των δεινών του Ελληνισμού και της Κύπρου.

Και υπογραμμίζω ότι μπορεί να ήταν και ήταν η μεγαλύτερη γκάφα, αλλά δεν ήταν η μόνη. Ακολούθησαν κι άλλες πολλές στις οποίες μας οδήγησαν οι Βρεττανοί, και άλλοι δήθεν φίλοι μας.

Ποιες να πρωτοθυμηθούμε; Την δόλια προτροπή τους για υποβολή των 13 σημείων αναθεώρησης του συντάγματος του 63 που εκμεταλλεύτηκαν για να σύρουν την πράσινη γραμμή που διχοτόμησε τη Λευκωσία το 64; Την επιτυχία τους να αποδεχθούμε διαπραγμάτευση με τους υποτελείς του εισβολέα αντί με τον εισβολέα το 74; Το λόρδο Ντεϊβιντ Χάνεϊ, το 2002; Την Νέα Υόρκη και την επιδιαιτησία του Ανάν και το Μπούρκεστοκ το 2004; Την παγίδα που προανήγγειλαν και στην οποία πέσαμε ότι τάχα θα βρουν λύση οι Κύπριοι για τους Κυπρίους μόνοι, που αποενοχοποίησε την Τουρκία ενώ τώρα ζητούν διεθνή διάσκεψη αφού ενθυλάκωσαν ότι μπορούσαν; Τις τελευταίες δηλώσεις του υποψηφίου ΥΦΕΞ των ΗΠΑ Φίλιπ Γκόρντον που την κατοχή την μετονόμασε σε παρουσία; Ή του Μπαρόζο που αποσυνδέει την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας από τη λύση του Κυπριακού;

Ελληνίδες, Έλληνες

Για μια τουλάχιστον δεκαετία μετά το 1960 η ανεξαρτησία εθεωρείτο ως μεταβατικό στάδιο που θα οδηγούσε στην πραγμάτωση των σκοπών του αγώνα. Στην Ένωση. Κατά το προηγούμενο της Κρητικής Πολιτείας Απόδειξη και τούτη ότι οι σκοποί των αγώνων των

λαών δεν κτίζονται ούτε με Συντάγματα ούτε με συνθήκες, αν δεν βιωθούν και δεν υπαγορευθούν ως αιτήματα ψυχής.

Από το 1974 υφιστάμεθα τους εισβολείς της Ανατολίας. Και οι συνθήκες του αγώνα μας είναι ακόμα πιο δύσκολες, γιατί εμείς εδώ δεν ζούμε τη σκλαβιά των εγκλωβισμένων, την τυρρανία του δυνάστη, την εκμετάλλευση, όπως τότε, των αποικιοκρατών. Μοιάζουμε να είμαστε ελεύθεροι δεσμώτες, που ενώ μας σκιάζουν τα λάβαρα των εισβολέων ασχολούμαστε, πολλές φορές, με αλλότρια και δεν ξέρουμε ή κάμνουμε ότι δεν ξέρουμε την τραγωδία μας.

Ελληνίδες, Έλληνες

Σήμερα τα μηνύματα της ιστορικής μνήμης παραμένουν το ίδιο μεγάλα και σπουδαία. Σε κάθε μορφής αγώνα οι όροι αυτοπραγμάτωσης πρέπει να είναι όπως τότε:

- Απόλυτα ξεκάθαροι στόχοι για (ελευθερία).
- Συνέπεια στη δράση
- Κατάφαση του ελληνικού τρόπου σκέψης
- Υπαρξιακή σχέση – σύνδεση με την έννοια της πατρίδας
- Μεταφυσική κι όχι μόνο επιβιωτική ενατένιση της ζωής

Ελληνίδες, Έλληνες.

Έχουμε χρέος να μη επιτρέψουμε το πνευματικό εξανδραποδισμό των γενεών που έρχονται, να αποτρέψουμε το άδειασμα της ψυχής, το ξεθώριασμα της ιστορικής μνήμης.

Κι ας πάρουμε το πιο μεγάλο μήνυμα. Το διαχρονικό δίδαγμα των επετείων:

Τα ιστορικά γεγονότα γίνονται από μας, δεν συμβαίνουν απλώς από μόνα τους, δημιουργούνται, δεν προκύπτουν. Και χρέος μας είναι σ' όσους ήλθαν πέρασαν θα ρθούνε θα περάσουν, να κτίσουμε τις συνθήκες του αγώνα. Για να πάρουμε ελευθερία.

Καταληκτήρια τοποθέτηση τούτου του λόγου θέλει είναι ο λόγος του Μακρυγιάννη:

«Τούτην την πατρίδα την έχομεν όλοι μαζί, και σοφοί και αμαθείς και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι άνθρωποι .... Είμαστε εις το «εμείς» και όχι εις το «εγώ»..... «Χωρίς αρετή και πόνο εις την πατρίδα και πίστη εις την θρησκεία τους, έθνη δεν υπάρχουν».

Και ύστατο επιφώνημα: Ζήτω η πατρίς.

Ζήτω η 25^η Μαρτίου και η 1^η Απριλίου.